

Skickat från min Galaxy

----- Originalmeddelande -----

Från: Ringmärkningscentralen <bird.ringing@nrm.se>

Datum: 2022-03-10 12:40 (GMT+01:00)

Till: anders-melin@telia.com

Ämne: RC Nyhetsbrev 13 2022

Om ditt nyhetsbrev ser konstigt ut i din e-postläsare, [klicka här](#).

Ringmärkningscentralens
nyhetsbrev

[Till nrm.se](#) | [Tipsa en vän](#) | [Prenumerera](#) | [Avprenumerera](#)

Summering av ringmärkningsåret 2021

Vi har nu börjat summera fjolåret och antalet ringmärkta fåglar under 2021 kommer att hamna på ungefär 265 000 fåglar. Detta är en av de lägsta årssummorna under perioden 1988 – 2021 och 75 000 färre än under 2020. Antalet licenser som utfärdades uppgick till 913, fördelade på 239 enskilda märkare, 347 medhjälpare till dessa och 327 stationslicenser.

Antalet återfynd som behandlades uppgick till 2734, vilket är något lägre än under 2020 men likvärdigt med de senaste tio åren. Den samlade återfynds bilden är snarlik tidigare år med en tydlig koncentration av återfynd i sydvästlig riktning från Sverige, vilket överensstämmer med den vanligaste flyttningsriktningen (se karta). Bland återfynden sticker ett ostligt fynd av sidensvans, en kärrsångare i Kenya och en nattskärre i Nigeria ut. Återfynden från svensk ringmärkning kan fortlöpande, med någon dags fördröjning, hittas via den webbvisning som finns på museets hemsida och där de 4000 senaste fynden visas om inget val görs ([länk till karta](#)).

Varje år erhålls ett antal nya åldersrekord och under 2021 fick vi sju nya. Det rörde sig bl a om vit stork (25 år 5 mån), roska (16 år 2 mån), röd glada (19 år 6 mån) och fiskmås (29 år 6 mån). Den samlade listan med åldersrekord finns uppdaterad på museets hemsida ([länk till lista](#)).

Sveriges första återfynd av bergtajasångare

En bergtajasångare, som ringmärktes vid Landsorts fågelstation den 24 oktober, observerades i fält vid Vikskogen, Rogaland, i sydvästligaste Norge den 8 november. Fågeln fotograferades och med ledning av foton som vi fick översända från norska RC kunde vi fastställa att det var fågeln från Landsort.

Den märktes med ring UN 0823 och på en bild kan man se N0 och på en annan bild 23. Fågeln uppehöll sig på platsen i en knapp vecka. Rörelsen är nästan

rakt västlig och avståndet är 711 km (se karta).

Hittills har endast 21 bergtajgasångare ringmärkts i Sverige, varav fem de senaste tre åren.

Det är intressant att fågeln rört sig så tydligt västerut, vilket skiljer sig från de tre återfynd av tajgasångare som visar rörelser mot sydväst till Holland, Belgien och Frankrike. Det totala antalet tajgasångare som ringmärkts till 2021 uppgår till 1457.

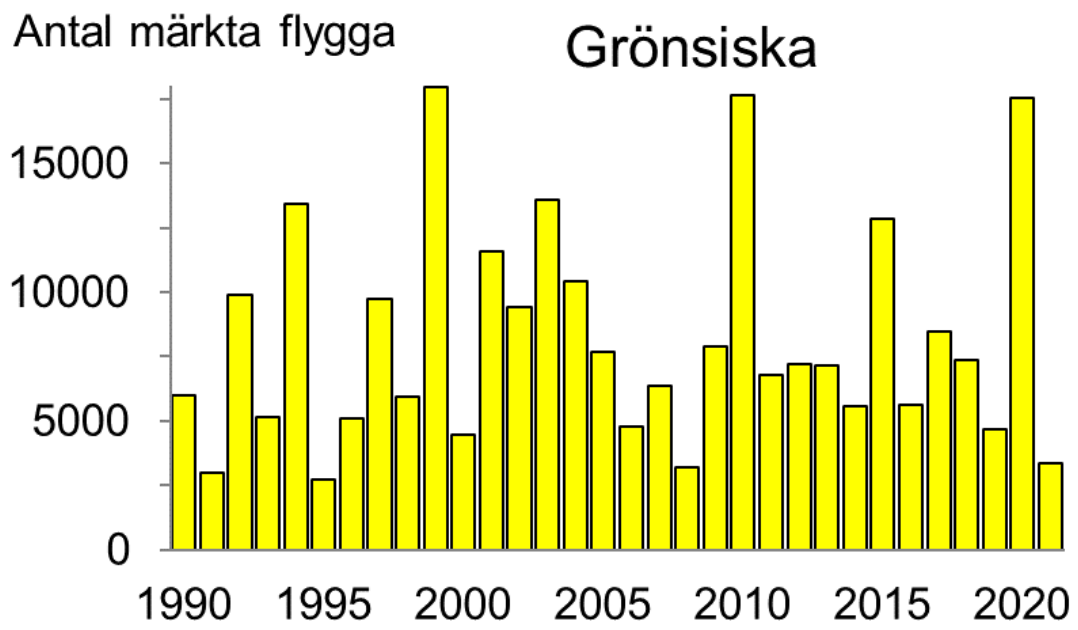
Grönsiskor kommer och går

En art som varierar högst avsevärt i den svenska ringmärkningen är grönsiska. Efter ett verkligt toppår 2020 uppvisade arten den lägsta årssumman på över tio år 2021 (se figur nedan). De senaste veckorna har vi fått rapporter från flera ringmärkare att arten uppträtt rikligt vid fågelmatningar och vi har på två veckor fått in tre återfynd i Sverige av grönsiskor märkta i Tyskland.

Tittar vi på återfyndsbilden för grönsiska, som baseras på 1384 återfynd, så visar den att vi inte har några större rörelser österut på nordliga breddgrader. Vi saknar fynd i nordliga delar av Skandinavium och öster om Finland, med undantag för några fynd vid Ladoga i Ryssland (se karta). Däremot ser vi en stor spridning i rörelserna söderut, med många fynd i Centraleuropa och norra Italien, men även i Storbritannien, på Iberiska halvön och i Nordafrika. Vi har även spridda fynd österut med två fynd strax öster om Svarta havet och ett fynd i Iran. Fyndet i Iran är unikt och vårt enda fynd från landet. Fågeln rapporterades dödad vid jakt i januari 1982 och den märktes på Utklippan i Blekinge i oktober 1980. Rapporten förmedlades av Irans ambassad i Stockholm.

En annan art som uppvisar stora svängningar i antalet ringmärkta fåglar mellan olika år är gråsiska, men den är känd för att kunna häcka i olika områden av norra Palearktis beroende på frösättningen hos björk och uppträdandet kan förmodligen till del förklaras av var fåglarna häckat olika år. Ett antal återfynd av gråsiska märkta i Europa och påträffade i Kina och vice versa är förmodligen ett resultat av att de häckat i olika områden och därifrån flyttat söderut. Vad som ligger bakom den stora variationen i grönsiskans uppträdande är inte klarlagt men kanske kan resultat från ringmärkning ge svar på det.

Åldriga grånade kajor

Lennarth Blomquist ringmärkte 9028 kajor i Malmö under åren 1960-2015. Föga anade han då att dessa ringmärkningar skulle ge ett svar på en fråga som inte var ställd då. Nämligen om färgfelet gradvis grånande har med hög ålder att göra. Idag kan vi med mycket stor säkerhet slå fast att så är fallet.

Vi har under alla år kontrollerat åtskilliga av Lennarths kajor. Andra har vi fått in som skadade eller hittat döda. Av alla dessa har vi konstaterat fenomenet gradvis grånande hos 15 individer och samtliga har varit minst 14 år gamla. Inga av dem som varit yngre har haft färgfelet. Tyvärr har vi inga exakta sifferuppgifter på de yngre, men det handlar om minst 43 kontrollerade individer som varit upp till 13 år och som alltså saknat färgfelet. Kajor med detta färgfel verkar också avlida ganska snart och då på grund av ålder som vi upplever det. De som bara har kunnat avläsas levande har sällan återsetts åren efter.

Uppnådd ålder (minst)	Antal
14 år	2
16 år	3
17 år	1
18 år	4
19 år	5
Totalt	15

Vi har också en teori om att kajor har svårt för att överleva sin 20-årsdag. Bland alla våra kontroller av kajor finns det en som uppnått åldern 20 år och två månader (som ej var grånad). Det lär också vara svenskt åldersrekord. Europeiskt rekord innehas av en dansk kaja som blev 20 år och fyra månader. Det finns visserligen två grånade kajor i vårt material som var 21K+ vid sitt frånfalle, alltså märkt som 3K+. Men för dessa kan vi bara säga att de blev minst 19 år och tio, resp. 6 månader gamla.

Det trista i sammanhanget är att Lennarth aldrig fick uppleva detta resultat av hans ringmärkningar. Han hade gillat det! Idag börjar hans ringmärkta kajor ta slut men än återstår det några och så sent som i början av 2022 fick vi in två åldriga och därtill grånade. De ingår i materialet ovan.

Kenneth Bengtsson, Fågelskydd Spillepeng

Digitalt ringmärkmöte

Svenska ringmärkmöten har under senare år arrangerats vartannat år och brukat alternera mellan riksmuseet i Stockholm och någon plats ute i landet. Efter att mötet hölls i Umeå i november 2019 så var det dags för Stockholm i november 2021, men av olika skäl sköts mötet fram till helgen 12-13 februari. Vid årsskiftet stod det klart att det inte skulle gå att arrangera det på plats så det bestämdes att vi skulle satsa på att hålla ett nerkortat digitalt möte lördagen den 12 februari.

Deltagandet blev mindre än normalt och ca 45 personer deltog i mötet som pågick från klockan tio på förmiddagen till ungefär klockan 16 på eftermiddagen. Initialt uppstod vissa problem med anslutningen, men i stort fungerade mötet som det var tänkt. Som vanligt bestod mötet av en lägesrapport från RC samt ett antal presentationer. I lägesrapporten ingick information om återfynd erhållna under 2021, prioriterade arbetsuppgifter framöver samt statistik och aktuella datafrågor.

Bland presentationerna ingick en rapport från ett projekt som studerat tiden som välfärdsfaktor vid ringmärkning, hur man kan använda värmekamera för att fånga fåglar för ringmärkning och hur klimatet påverkar häckningen hos svartvit flugsnappare baserat på kullrapporter från svensk ringmärkning. Vidare ingick en presentation om häckningsframgången och populationsutvecklingen hos svenska skrântärnor baserat på ringavläsningar, ringmärkning av hornugglor i Västervikstrakten 2016-2021 samt kornknarrrens resa T&R Afrika baserat på ljusloggar.

Deltagarna fick avslutningsvis höra lite om möjligheten att via Studieförbundet anordna studiecirkel kring ringmärkning och därmed erhålla ekonomiskt stöd för inköp av utrustning. RC meddelade att om situationen återgår till det normala kanske ett ringmärkmöte på plats kan anordnas under den kommande hösten/vintern.

Ringmärkare sökes

Landsorts fågelstation söker ringmärkare ([länk till mer information](#)).

Möjlighet att delta i ringmärkning utomlands

Vid den grekiska fågelstationen på Antikythira är det möjligt att delta som volontär ([länk till mer information](#)).

Ringmärkningscentralen / NRM | E-post: bird.ringing@nrm.se | Telefon: 08-5195 40 80 |
Besöksadress: Frescativägen 54, Stockholm